

VI Konferencja Naukowa pt. „Wojny i konflikty zbrojne po 1945 r.”, Muzeum Wojsk Lądowych w Bydgoszczy, 20–21 listopada 2019 r.

<http://dx.doi.org/10.12775/KLIO.2020.014>

W dniach 20–21 listopada 2019 r. w Muzeum Wojsk Lądowych w Bydgoszczy odbyła się konferencja naukowa pod tytułem „Wojny i konflikty zbrojne po 1945 r.”, było to już szóste sympozjum tego cyklu. Efektem wcześniejszych konferencji było wydanie tomów „Wojen i konfliktów zbrojnych po 1945 r.” W komitecie naukowym przedsięwzięcia zasiadali prof. Krzysztof Kubiak oraz dr hab. Łukasz Nadolski. Jest to jedyna cykliczna konferencja w Polsce poddająca analizie współczesne działania militarne, nie tylko w Europie i Azji, ale również na Czarnym Lądzie.

Zgromadzonych uczestników obrad powitał dyrektor muzeum Wojciech Bartoszka, który zaznaczył swoje zadowolenie z dużego zainteresowania konferencją w środowisku naukowym oraz powiadomił wszystkich o obecności Radia Wojskowego. Jako pierwszy wystąpił mgr Kamil Anduła, pracownik Wojskowego Biura Historycznego im gen. broni Kazimierza Sosnkowskiego oraz doktorant na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu, który podjął się zagadnienia „Zatarg polsko-sowiecki na Pomorzu w świetle dokumentów dowództwa 1 Dywizji Rolno-Gospodarczej”.

Problematyka ta, chociaż z pogranicza tematyki konferencji, wywołała żywą dyskusję, a dokładne dane przywołane przez referenta dotyczące ilości incydentów między polskimi a sowieckimi żołnierzami naświetliły obraz powojennego Pomorza. Kolejnym mówcą był dr Wojciech Mazurek reprezentujący Stowarzyszenie Żołnierzy i Sympatyków „Niebieskich Beretów”. Tematem jego wystąpienia były „Wybrane problemy Obrony Terytorialnej Kraju w Polsce w latach 1966–1989 na łamach niejawnych periodyków wojskowych”. Uczestnicy z zainteresowaniem wysłuchali wystąpienia, porównującego jawne i niejawne numery, które wykazało pewne tendencje panujące w tym okresie w zakresie obrony terytorialnej kraju. Kolejnym mówcą był Bartosz Smykowski, który opowiadał o „Roku służby w Wojskach Obrony Terytorialnej”, opierając się na własnych doświadczeniach z nią związanych. Prelegent zaprezentował zebranych podstawową broń osobistą, którą dysponują żołnierze obrony terytorialnej. Następnie wystąpił ppłk rez. mgr Erazm Domański z Muzeum Wojska Polskiego z prezentacją pt. „Reprezentatywny zbiór zabytków wojennego sprzętu ciężkiego okresu Zimnej Wojny w zbiorach Muzeum Polskiej Techniki Wojskowej, oddział MWP w Warszawie”. Podpułkownik zaprezentował liczne ekspozyty, które zostały zgromadzone w muzeum.

Drugą część konferencji zdominowała tematyka wojen izraelsko-arabskich. Rozpoczął ją dr Łukasz Przybyło reprezentujący Wydawnictwo Tetrakon ze swoim wystąpieniem pt. „Ugda Szaron podczas wojny sześciodniowej”. Dzięki temu referatowi zebrani mogli zapoznać się bliżej z sylwetką premiera Izraela oraz jego osiągnięciami w dowodzeniu dywizją pancerną w trakcie wojny sześciodniowej. Następnie głos zabrał dr hab. Jarosław Centek z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, który na podstawie materiałów w języku arabskim podjął się przedstawienia „Muszulama Ratesa i jego 71 bpanc w Wojnie Jom Kipur”. Kolejnym prelegentem był dr hab. Łukasz Nadolski z Muzeum Wojsk Lądowych w Bydgoszczy, który opowiedział o „Największej bitwie powietrznej wojny Jom Kippur – nalocie na Mansurę i Tantę, 14.10.1973 r.” Następnie głos zabrał Maciej Kaproń z Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Tematem jego wystąpienia były „Zadania i zarys działań agentów Wydziału II Sztabu Generalnego Wojska Polskiego w strukturach Polskiej Wojskowej Jednostki Specjalistycznej Doraźnych

Sił Zbrojnych ONZ na Bliskim Wschodzie 1973–1979”. Wystąpienie to zakończyło wiele podjętych tematów związanych z Bliskim Wschodem. Zaprezentowane referaty wzbudziły poruszenie na sali oraz wywołały żywą dyskusję.

Kolejną turę wystąpień rozpoczął dr Tomasz Gliniecki z Elbląga z referatem dotyczącym „Pomocy humanitarnej jako osi narracji medialnej prezentującej działania Federacji Rosyjskiej w Syrii”. Prezentacja wzbudziła spore emocje wśród uczestników, zapewne za sprawą aktualności zagadnienia, które poruszała. Następnie głos zabrał płk dr hab. Juliusz S. Tym z Akademii Sztuki Wojennej, który już tytułem wystąpienia zainteresował zebranych: „Do czego służy maczeta – casus Interahamwe i Impuzamugambi”. Referat opowiadał o uwarunkowaniach, które przyczyniły się do ludobójstwa w Rwandzie oraz o jego przebiegu. Kolejnym prelegentem był dr Marcin Ochman z Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie, który przedstawił referat pt. „Miny przeciwpiechotne w konfliktach zbrojnych 1990–2018”, zamykający pierwszy dzień obrad.

Drugi dzień konferencji rozpoczął się od przywitania uczestników przez dr. hab. Łukasza Nadolskiego. Następnie głos zabrał dr Piotr Taras z Gdańska, który przygotował wystąpienie na temat „Rakkasanas w Korei. Działania 187. Airborne Regimental Combat Team w wojnie koreańskiej 1950–1953”. Nakreślił on sytuację panującą na Półwyspie Koreańskim w czasie wojny oraz drogę, jaką przebył ten pułk w czasie walk. Kolejnym prelegentem był mgr Jarema Słowiak z Uniwersytetu Jagiellońskiego z tematem „»Tet i po Tet«. Ocena dalszych perspektyw rozwoju wojny wietnamskiej w raportach polskich oficerów w Wietnamie i w spojrzeniu krajowych decydentów”. W tym wystąpieniu zostały przywołane spostrzeżenia dotyczące sposobu postrzegania konfliktu wietnamskiego na podstawie Ofensywy Tet. Następnie głos zabrał dr Przemysław Benken z Instytutu Pamięci Narodowej w Szczecinie, poruszając temat „»Kłótnia w komunistycznej rodzinie«. Konflikt chińsko-wietnamski z polskiej perspektywy”. Jako ostatnia podczas tej części konferencji wystąpiła Daria Tuszyńska z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Jej prezentacja nosiła tytuł „Ostrzał wyspy Yeonpyeong w 2010 roku”. Prelegentka nakreśliła także szerzej konflikt koreański wokół Northern Limit Line, wzbudzając przy tym duże zainteresowanie obecnych.

Kolejną turę wystąpień rozpoczął prof. dr hab. Krzysztof Kubiak z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, tematem jego referatu była „Operacja »Węzeł gordyjski«. Największe portugalskie działania przeciwpartyzanckie podczas wojny w Mozambiku”. Profesor omówił najistotniejsze kwestie tego największego i najdroższego portugalskiego przedsięwzięcia z czasów wojny kolonialnej. Następnie głos zabrał dr Robert Rybak z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, który przygotował referat „Działania Zjednoczonej Floty Bałtyckiej Układu Warszawskiego – geneza”. Prelegent na podstawie zbadanych źródeł nakreślił jej główne zadania i sposób, w jaki planowano je realizować. Kolejnym referentem był inż. Jerzy Lachmajer z Zakładów Chemicznych „Nitro-Chem” S.A., który opowiedział o „Kierunkach rozwoju materiałów wysokoenergetycznych i bydogoskich zakładach »Nitro-Chem«”. Uczestnicy z dużym zainteresowaniem słuchali o nowych polskich pociskach z mało wrażliwym ładunkiem wybuchowym. Następnie zebrani udali się na przerwę.

Ostatnią część konferencji rozpoczął dr Krzysztof Garczewski z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy wystąpieniem na temat „Republiki Federalnej Niemiec wobec konfliktów na Bliskim Wschodzie po 1945 r.” Po krótkiej dyskusji głos zabrał ppłk rez. Dariusz Siuda z Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych, którego tematem wystąpienia był „Gunship – 55 lat na teatrach operacyjnych”. Podpułkownik opowiedział o narodzinach i koncepcji samolotów wsparcia. Jako następny wystąpienie zaprezentował inż. Zdzisław Krygier z Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni pt. „Adaptacja infrastruktury dawnego lotniska wojskowego w strefie przygranicznej jako forma redystrybucji uzbrojenia – szanse i zagrożenia”. Ogólne wzburzenie wśród obecnych wywołała bliskość danego lotniska w odniesieniu do granicy z Białorusią, w związku z którą wszyscy zebrani jednomyślnie stwierdzili, że jest ono aktualnie całkowicie bezużyteczne dla sił powietrznych. Jako ostatni wystąpił dr Krzysztof Mroczkowski z Uniwersytetu Rzeszowskiego, który przedstawił „Brytyjskie zaangażowanie w działaniach w prowincji Dhofar w latach 60. i 70. XX w.” Wkład Zjednoczonego Królestwa w utrzymaniu sułtana oraz siły wojskowe, które skierowano tam do przeciwdziałania partyzantce komunistycznej są naprawdę imponujące.

Organizatorom konferencji zależało na tym, aby – obok wygłaszanych referatów – dużo czasu poświęcić na dyskusję, dzięki której dogłębniej można było przeanalizować prezentowaną problematykę. Stąd każdy z prelegentów starał się zwięźle zarysować najważniejsze problemy związane z prezentowanym zagadnieniem i równocześnie wysłuchać spostrzeżeń innych badaczy, by móc się do nich ustosunkować. Ze wszystkimi wystąpieniami będzie można zapoznać się za pośrednictwem Radia Wojskowego oraz poprzez siódmy już tom serii „Wojny i konflikty zbrojne po 1945 r.”, przewidziany do publikacji w 2020 r. Zarówno organizatorzy, jak i uczestnicy byli bardzo zadowoleni z konferencji oraz wyrazili chęć kontynuowania współpracy w przyszłym roku.

Daria Tuszyńska (Toruń)

Nr ORCID: 0000-0002-1913-9200

